

Innst. S. nr. 44

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra sosialkomiteen

Dokument nr. 8:88 (2003-2004)

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Audun Bjørlo Lysbakken, Åsa Elvik og Heikki Holmås om aleneboende og aleneforsørgeres levekår, og mulige tiltak for å bedre disse

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en stortingsmelding om aleneboende og aleneforsørgeres levekår, og mulige tiltak for å bedre disse."

Som bakgrunn for forslaget framholder forslagsstillerne at en stadig større del av befolkningen er aleneboere, og at om lag 740 000 mennesker kan regnes som aleneboende i Norge. Det påpekes at unge aleneboende er overrepresentert blant permanent fattige, og at aleneboende har merutgifter på en rekke områder i forhold til husholdninger med to inntekter.

Forslagsstillerne mener det er av betydning å få økt innsikt i hvordan politiske tiltak på ulike områder slår ut for de mange som bor alene, og at særlig boligpolitikken, innretningen på offentlige velferdstjenester, arbeidsmarkedspolitikken og studiefinansierings- og pensjonsordninger vil være viktige her. Det påpekes at det de siste årene ikke er foretatt utredninger i offentlig regi som fokuserer spesielt på aleneboendes levekår, og forslagsstillerne mener det derfor bør lages en stortingsmelding om aleneboendes levekår, hvor ulike politiske tiltak rettet inn mot denne gruppen kan vurderes.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bjarne Håkon Hanssen, Britt Hildeng, Asmund Kristoffersen og Gunn Olsen, fra Høyre, Beate Heieren Hundhammer, Bent Høie og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Fremskrittspartiet, lederen John I. Alvheim og Harald T. Nesvik, fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo og Sigbjørn Mølvik, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund og Per Steinar Osmundnes, og fra Senterpartiet, Ola D. Gløtvold, understreker at det er viktig å belyse aleneboendes situasjon og levekår, slik at denne gruppens interesser blir ivaretatt i politikkutforming. Det kan være nødvendig å vurdere spesielle tiltak for å styrke ensliges situasjon på viktige samfunnsområder. Aleneforsørgere har oftest særskilte problemstillinger, og disse bør følges opp fortløpende. Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 11 (2003-2004) der en enstemmig komité fremholder følgende:

"Komiteen vil imidlertid fortsatt be departementet følge utviklingen i levekårene for enslige forsørgere og vurdere behovet for ytterligere målrettede tiltak."

Aleneboende er en uensartet gruppe. Komiteen vil peke på at mange enslige er ressurssterke som ikke møter særskilte utfordringer i hverdagen. For en så uensartet gruppe er det naturlig å legge en strategi der de vanlige instansene skal sørge for at aleneboendes interesser blir ivaretatt på lik linje med den øvrige befolkning.

Komiteen er kjent med at Regjeringen arbeider med en utredning vedrørende aleneboendes levekår, og legger til grunn at Stortinget på egnet måte blir gjort kjent med hvilke tiltak som er viktige for å påvirke samfunnets holdninger til enslige, og om det bør stilles konkrete krav til gjennomgang av politikken på enkeltområder. Komiteen understreker at en slik

gjennomgang må legge vekt på at det skal være økonomisk mulig å leve i en eninntektshusholdning, og ber om at departementet bl.a. ser på forhold som kommunale avgifter ut fra forbruk, Husbankens fleksibilitet i bostøttesystemet og handels- og servicenæringen tilbud av varer og tjenester til priser som samsvarer med enpersonshusholdningenes forbruk og behov.

Komiteen er kjent med at Regjeringen vil sette i gang en utredning for å få mest mulig kunnskap om ensliges levekår og livssituasjon. Dette vil skje i samarbeid med Statistisk sentralbyrå og med en bred referansegruppe som kan gi innspill til mulige tiltak.

På bakgrunn av en slik utredning vil Regjeringen ta stilling til om det skal skrives en stortingsmelding, og komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, avventer dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peke på at en stadig større del av befolkningen er aleneboende. I dag kan om lag 740 000 mennesker regnes å høre til denne gruppen i Norge. I tillegg er mange aleneforsørgere med barn. Dette gjør det etter disse medlemmers mening nødvendig med en grundig og bred gjennomgang av disse gruppenes levekår, både for å få sikker kunnskap om de spesifikke utfordringene de har, og for å kunne sette i verk målrettede tiltak der det synes nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at dette best kan gjøres ved at det arbeidet som foregår på dette området, munner ut i en egen melding som legges fram for Stortinget til behandling.

Komiteen viser til at den varslede stortingsmeldingen med oppfølgingen av Pensjonskomisjonens

arbeid også vil omtale gruppen enslige og aleneboende. Komiteen viser til at innholdet i en ny pensjonsreform er noe som folk flest er opptatt av, fordi det vil ha stor innvirkning på deres hverdag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil understreke at Pensjonskomisjonens arbeid må følges videre opp med en bredere vurdering av en modernisering av folketrygden bygget på individprinsippet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Dokument nr. 8:3 (2003-2004) hvor Senterpartiet fremmet forslag om at Regjeringen skulle utrede og innføre et skattefradrag for aleneboende som et ledd i en handlingsplan for å bedre kjøpekraft og levekår for denne gruppen. Dette medlem viser også til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2005 hvor det foreslås et eget skattefradrag for enslige med inntekt under 180 000 kroner. Dette medlem mener et skattefradrag for enslige er en god måte å bedre forholdene til aleneboende på.

Komiteen foreslår at dokumentet vedlegges protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og merknadene og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:88 (2003-2004) - forslag fra stortingsrepresentantene Audun Bjørlo Lysbakken, Åsa Elvik og Heikki Holmås om aleneboende og aleneforsørgeres levekår, og mulige tiltak for å bedre disse – vedlegges protokollen.

Oslo, i sosialkomiteen, den 23. november 2004

John I. Alvheim
leder

Gunn Olsen
ordfører